

Postanowienie z dnia 14 listopada 2008 r.

II PZ 34/08

Odrzucenie przez sąd drugiej instancji zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji nie jest rozpoznaniem zażalenia w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c.

Przewodniczący SSN Romualda Spyt, Sędziowie SN: Małgorzata Gersdorf, Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 listopada 2008 r. sprawy z powództwa Zenona P. przeciwko L. Maszyny Budowlane Spółce z o.o. w W., B.D. SA w W. o rentę uzupełniającą, zwrot kosztów leczenia, uznanie odpowiedzialności za wszelkie koszty wypadku przy pracy, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2008 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2007 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dla Warszawy - Żoliborza w Warszawie odrzucił na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. - jako nienależycie opłaconą - apelację pełnomocnika powoda z dnia 12 listopada 2007 r. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dla Warszawy - Żoliborza w Warszawie z dnia 2 października 2007 r. Powyższe postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył zażaleniem z dnia 29 listopada 2007 r. pełnomocnik powoda.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2007 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dla Warszawy - Żoliborza w Warszawie odrzucił na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. zażalenie pełnomocnika powoda wobec nieuiszczenia opłaty od zażalenia w wymaganej prawem wysokości.

Pełnomocnik powoda zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, wnosząc o jego uchylenie. Zarzucił naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art. 130² § 3 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy w Warszawie odrzucił na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oraz z art. 373 zdanie pierwsze k.p.c. zażalenie pełnomocnika powoda na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 6 grudnia 2007 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że profesjonalny pełnomocnik powoda nie uiścił opłaty od zażalenia w wymaganej prawem wysokości i zgodnie z art. 130² § 3 k.p.c. zostały spełnione przesłanki do odrzucenia zażalenia.

W dniu 15 kwietnia 2008 r. pełnomocnik powoda wniósł zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2008 r.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy w Warszawie na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. w związku z art. 397 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. odrzucił zażalenie pełnomocnika powoda na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy w Warszawie z dnia 11 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że zażalenie jest niedopuszczalne, gdyż zostało wniesione na postanowienie Sądu drugiej instancji wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji. Pełnomocnik powoda zaskarżył bowiem postanowienie Sądu Okręgowego (Sądu drugiej instancji) z dnia 11 lutego 2008 r. wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego (Sądu pierwszej instancji) z dnia 6 grudnia 2007 r. Wobec tego - stosownie do treści art. 394¹ § 2 k.p.c. - zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu drugiej instancji wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji jest niedopuszczalne i podlegało odrzuceniu.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 24 kwietnia 2008 r. wniósł do Sądu Najwyższego pełnomocnik powoda domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości. Zdaniem wnoszącego zażalenie skarżone postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 24 kwietnia 2008 r. jest postanowieniem Sądu drugiej instancji kończącym postępowanie, wydanym w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna i nie jest postanowieniem wydanym w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji. Wobec tego przysługuje od niego zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. Podobnie postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2008 r. również nie było wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 6 grudnia 2007 r.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2008 r. nie rozpoznano merytorycznie zażalenia powoda z dnia 17 grudnia 2007 r. i nie oddalono, lecz odrzucono zażalenie z powołaniem się na „rzekomo” istniejące przyczyny formalne (nieopłacenie zażalenia w pełnej wysokości).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zażaleniu została zakwestionowana ocena prawna zaskarżonego postanowienia dotycząca określonego w art. 394¹ § 2 k.p.c. warunku przysługiwania zażalenia do Sądu Najwyższego. Stosownie do tego przepisu w odniesieniu do postanowienia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie - co nie jest przedmiotem kontrowersji - warunkiem dopuszczalności zażalenia jest to, że nie może dotyczyć postanowienia wydanego w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Okręgowy - Sąd Pracy w Warszawie błędnie ocenił postanowienie tego Sądu z dnia 11 lutego 2008 r. jako postanowienie wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji w rozumieniu powołanego wyżej art. 394¹ § 2 k.p.c. Tymczasem postanowienie z dnia 11 lutego 2008 r. nie wynikało z rozpoznania zarzutów zażalenia i w jakimkolwiek stopniu nie odnosiło się do podstaw (legalności i zasadności) zaskarżonego postanowienia Sądu pierwszej instancji. Postanowienie z dnia 11 lutego 2008 r. „nie rozpoznawało” zażalenia jako środka weryfikacji zaskarżonego nim postanowienia, zatrzymując się wyłącznie na ocenie warunków formalnych samego zażalenia, że nie zostało ono należycie opłacone. Trzeba więc zobaczyć i podkreślić te podstawy postanowienia Sądu drugiej instancji, które nie dotyczą w ogóle kontroli („rozpoznania”) postanowienia Sądu pierwszej instancji. W tym funkcjonalnym sensie, odnoszącym się do kontroli instancyjnej (zasady weryfikacji orzeczeń w dwuinstancyjnym postępowaniu) postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie Sądu pierwszej instancji nie wynika z rozpoznania zażalenia, to jest jego zarzutów i wniosków w odniesieniu do zaskarżonego postanowienia. Z tego punktu widzenia odrzucenie zażalenia jest rozstrzygnięciem, które chociaż pochodzi od Sądu drugiej instancji, to nie opiera się na właściwości tego Sądu do instancyjnej weryfikacji postanowienia Sądu pierwszej instancji ale wynika wyłącznie z przesłanek po raz pierwszy rozpatrzonych przez Sąd drugiej instancji, przesłanek odnoszących się wy-

łącznie do tego co zaistniało już po wydaniu postanowienia przez Sąd pierwszej instancji. Można więc uważać, że w powyższym istotnym z punktu widzenia kontroli instancyjnej znaczeniu, postępowanie Sądu drugiej instancji o odrzuceniu zażalenia jest co do takiego rozstrzygnięcia dla zainteresowanej strony dopiero pierwszą „wyowiedzią” Sądu, która powinna podlegać kontroli weryfikacyjnej przez Sąd Najwyższy.

Patrząc na konstrukcję zaskarżalności postanowień sądu drugiej instancji do Sądu Najwyższego, konstrukcję zbudowaną w art. 394¹ § 2 k.p.c., należy zwrócić uwagę na jej fundament określony w zdaniu pierwszym tego przepisu. Jest nim zasada, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, stronie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie. Natomiast to, co jest w zdaniu drugim art. 394¹ § 2 k.p.c. jest wyjątkiem od zasady, który powinien być - w analizach interpretacyjnych - rozpatrywany z uwzględnieniem wymaganej ostrożności, ażeby nie uszczuplić znaczenia zasady bez wystarczających do tego racji. Jak już to wyżej powiedziano powodem odstąpienia od zasady jest to, że postanowienie sądu drugiej instancji jest formą instancyjnej kontroli postanowienia sądu pierwszej instancji. W takim bowiem wypadku nie zachodzi potrzeba angażowania Sądu Najwyższego do weryfikacji postanowienia już poddanego właściwej kontroli instancyjnej. Racje te nie dotyczą przypadku - takiego jak w sprawie rozpoznawanej - postanowienia Sądu drugiej instancji odrzucającego zażalenie z powodu niewniesienia wymaganej opłaty (por. także podobne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniach postanowienia z dnia 24 kwietnia 2007 r., I BP 16/07, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 168 oraz postanowienia z dnia 6 czerwca 2007 r. II CZ 27/07 - LEX nr 3476311).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy postanowił stosownie do art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

=====